

dintre membrii colectivului poseda suma de 40 de dolari, diurnă pentru o săptămână de deplasare; dar ei au refuzat să intre în scenă fără o repetiție înainte de spectacol. De-a dreptul fabuloasă mi s-a părut forța de comunicare cu mintea și sufletul spectatorilor, în contextul în care cei mai mulți dintre noi nu înțelegeau limba rusă. A "vorbi" cu degetele, cu ochii, cu întregul trup, a comunica celuilalt stări, emoții, cu fiecare gest - iată ce ar trebui să însemne, în definitiv, teatrul, indiferent că reprezentația are loc într-un spațiu sau altul, înăuntrul sau în afara instituției.

Sigur că un festival care dă tinerilor prilejul de a-și prezenta creațiile, precum și de a se cunoaște între ei, este mai mult decât binevenit. Sigur că aceștia trebuie să fie încurajați să devină autonomi, deoarece instituția nu mai are puterea nici de a-i ocroti, nici de a-i promova. Însă o selecție mai riguroasă este necesară. Altfel se poate lesne întâmpla ca diletantismul, exhibiționismul, excentricitatea să înlocuiască valoarea. Promovarea noului (care de multe ori nici măcar nu este chiar atât de nou) cu orice preț, fără o justificare axiologică, îi poate deruta atât pe creatori cât și pe receptori. Este lucrul la care organizatorii mai au de meditat.

Nu putem încheia fără a spune că a fost cu totul binevenită, în cea din urmă zi a festivalului, prezentarea unor mici producții pregătite în cadrul Atelierului de creație condus de Theodor-Cristian

Moment din „atelierul” regizoarei Teodora Herghelegiu

Popescu. Textele, spațiile de joc, precum și distribuțiile, formate din absolvenți ai diferitelor facultăți de teatru și convenite prin tragere la sorți, i-au obligat pe tinerii regizori să se concentreze, să apeleze la toată puterea lor de imaginație. Rezultatele, fără a fi egale, au demonstrat că asemenea încercări își au rostul lor.

Marinela Țepuș

P.S. Menționez că nu am văzut Jucăriile lui Berthrand, scenariul și regia: Dmitri Ariupin (Black Sky White, Moscova, Rusia) și Variațiuni Dostoievski, scenariul, regia și scenografia: Dragoș Galgoțiu (Fundația Culturală Athon, Fundația Pro Helvetia și Centrul Internațional pentru Artă Contemporană).

Discuții

Cât de alternativ este teatrul alternativ? Cam în jurul acestei întrebări – mai mult decât al posibilului răspuns la ea – s-au învârtit discuțiile colocviului care a completat, ca reflexie teoretică, desfășurarea Festivalului de (evident!) teatru alternativ – AltFEST – de la Bistrița. Titlul colocviului (organizat de Secția română a Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru – AICT) era, de fapt, întrucâtva diferit – „Teatrul alternativ: o alternativă în teatrul românesc” –, lipsa unui (cred eu) necesar semn de întrebare în coadă fiind suplinită de o eroare gramaticală (denunțată viguros de către unul dintre participanți) ce atenua oarecum aerul inflexibil al definiției: respectiva specie de teatru ar fi, adică, „o” alternativă printre multe altele (!) existente... Cum, însă, chestiunea este

amplu dezbătută într-un alt articol din acest număr al revistei, nu insist asupra ei. Că e „o alternativă” sau „alternativa” la teatrul – să-i zicem – tradițional, teatrul alternativ există, la ora de față, în România, mai mult ca o aspirație – și anume, mai curând a criticilor și cronicarilor din „noul val” decât a creatorilor, fie ei chiar și abia ieșiți din școală, așadar posesori, încă, de tinerete revoluționară. Aceasta a fost, după părerea mea, cea mai alarmantă concluzie a discuțiilor. Pe de o parte, pentru că impunerea din afară a unei anumite modalități de a face artă ne poate întoarce, fără glorie, la punctul de unde credeam că am plecat pentru totdeauna („indicățiile” și „directivele”) și, pe de altă parte, pentru că inerția aproape generalizată a tinerilor creatori nu anunță un viitor prea roz pentru teatrul românesc.

Discuția nu s-a cantonat însă în zona esteticii și a ideologiei, ci a adăstat îndelung în teritoriul minat și din ce în ce mai obsedant al subvențiilor – asta și pentru că organizatorii festivalului au utilizat ca principal criteriu de selecție a spectacolelor invitate regimul de producție al acestora: a contat adică, în primul rând, ca montarea să fi fost finanțată (măcar parțial) cu bani de altă proveniență decât bugetul public. În aceste condiții, evident, dezbaterile au luat-o pe căi diverse, nu întotdeauna convergente – nici între ele, nici cu obiectul colocviului. O concluzie s-ar lăsa desprinsă, totuși, din convorbirile bistrițene: teatru alternativ cu de-a sila nu se poate, dar cui îl are, să-i trăiască!

Alice Georgescu